

ПОВЕДІНКОВИЙ АУДИТ ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ В ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Семерня О.В., старший викладач, Сумський НАУ, м. Суми, Україна

Відповідно до ст. 3 Конституції України і Закону «Про охорону праці» ст. 4 основним принципом державної політики є пріоритет життя і здоров'я робітників відносно будь-яких результатів виробничої діяльності. Одним із актуальних питань в агропідприємствах України є функціонування системи управління охороною та безпекою праці на виробництві. Але не скрізь вона працює ефективно. Це пов'язано з недбалим ставленням до вимог техніки безпеки та нехтуванням встановленими правилами і нормами [1].

Статистика в нашій країні свідчить, що серед причин нещасних випадків на підприємстві переважають організаційні (близько 80%) По 10% – психофізіологічні та технічні причини. За іншими даними кількість нещасних випадків з організаційних причин становить аж до 90–95%. Сучасна стратегія безпеки праці фокусується на превентивних заходах та попередженні різноманітних ризиків на роботі. А головною метою стратегії є досягнення постійного, сталого скорочення випадків травматизму на виробництві та професійних захворювань. Саме тому необхідно застосовувати конкретні заходи щодо подальшого вдосконалення системи управління охороною праці, а також включати в політику підприємства питання створення безпечних умов праці.

Новий рівень забезпечення охорони праці полягає у виявленні можливих небезпечних ситуацій та їх запобіганні. На цих принципах і ґрунтується поведінковий аудит безпеки.

Цей процес дає змогу виявити невидимі проблеми безпеки та розв'язати їх, зрозуміти причини такої небезпечної поведінки працівника.

Проблему виробничого травматизму у США в 1931 році досліджував працівник страхової компанії Герберт Хенріх. Він створив піраміду де показав залежність наслідків нещасних випадків від небезпечних дій працівників. Основний висновок піраміди: щоб зменшити кількість нещасних випадків, необхідно усувати небезпечні дії працівників [2,3].

У 90-х роках минулого століття генеральний директор американського хімічного концерну DuPont Ед Вулард доручив DuPont Discovery Team розробити систему, яка забезпечила б стійке і тривале поліпшення стану безпеки. Один із найвідоміших результатів роботи цієї команди – крива Бредлі (1994 р.). Поведінковий аудит безпеки – інтерактивний, систематичний і задокументований процес, який ґрунтується на спостереженні за діями працівника під час виконання виробничого завдання, його робочою ділянкою, місцем та подальшій бесіді між працівником і аудитором. Аудити проводять не тільки працівники служби охорони праці, а навчені представники команди менеджерів і лінійних керівників.

Цей метод є ефективним, тому що намагається мінімізувати вплив негативних факторів психології людини, а також сприяє формуванню цілісного колективу, в якому одна з головних цінностей – здоров'я та безпека персоналу .

Таким чином впровадження поведінкових аудитів та підвищення рівня культури безпеки можуть привести підприємство до «нульового» рівня втрат, а саме зниження виробничого травматизму, людських і фінансових витрат, а у працівників підвищення самосвідомості, відповідальності та самоконтролю під час виконання всіх робіт, що впливають на безпеку.

Список використаних джерел

1. Закон України. Про Охорону праці від 14 жовтня 1992 р. № 254к/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1992.
2. Гордєєва М. А. Поведенческий аудит безопасности [Електронний ресурс] / А.Г. Гордєєва. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.unitalm.ru/blog/povedencheskij-audit-bezopasnosti/>.
3. Павлова Н. М. Профессиональный отбор специалистов предприятий топливно-энергетического комплекса : дис. канд. техн. наук : 05.26.01. – Москва, 2015. – 156 с.